

HRVATSKI SABOR

Odbor za financije i

državni proračun

KLASA: 022-02/24-01/110

URBROJ: 6521-5-24-

Zagreb, 7. studenoga 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

**PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima,
prvo čitanje, P.Z. br. 80
- Izvješće s objedinjene rasprave**

Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora raspravio je na 13. sjednici, održanoj 7. studenoga 2024. godine, Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima, prvo čitanje, P.Z. br. 80, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 31. listopada 2024. godine.

Odbor je o predmetnom Prijedlogu zakona raspravljao na temelju svoje nadležnosti iz članka 73. Poslovnika Hrvatskoga sabora, kao matično radno tijelo.

Rasprava je provedena objedinjeno s Prijedlogom zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima, prvo čitanje, P.Z. br. 78, Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, prvo čitanje, P.Z. br. 79, Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi, prvo čitanje, P.Z. br. 81, Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, prvo čitanje, P.Z.E. br. 82 i Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Općeg poreznog zakona, prvo čitanje, P.Z. br. 83.

Uvodno je predstavница predlagatelja predstavila Prijedlog zakona. Poslodavci za zaposlenike mlađe od 30 godina trenutačno imaju manje troškove rada. Promjene u gospodarstvu i na tržištu rada (poboljšana makroekonomska situacija, značajni pad nezaposlenosti i povećana potražnja za radnom snagom) stvaraju preduvjete za osnaživanje načela solidarnosti u prikupljanju doprinosa. Dakle, svi sudionici na tržištu rada su u jednakom položaju ujednačenjem visine doprinosa za zdravstveno osiguranje. Zbog oslobođenja doprinosa za zdravstveno osiguranje samo u 2023. godini propušteni su prihodi u iznosu od 385 milijuna eura. Dakle, ukida se oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osiguranika po osnovi radnog odnosa i osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika. Navedeno oslobođenje uvedeno s 1. siječnja 2015. godine imalo je za svrhu poticanje poslodavaca na zapošljavanje mladih osoba na neodređeno vrijeme s ciljem smanjenja udjela mladih nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih osoba. Kako se oslobođenje od obveze doprinosa za mladu osobu odnosi isključivo na doprinose na osnovicu kojih je obveznik poslodavac, ukidanje ovog oslobođenja neće imati utjecaj na neto primanja radnika, odnosno njegov raspoloživi dohodak. Poslodavci koji su započeli koristiti oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu zadržavaju stečena prava, odnosno ovim Prijedlogom zakona uređuje se i prijelazno razdoblje korištenja prava na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu na način da poslodavci koji su započeli koristiti oslobođenje prema odredbama trenutno važećeg Zakona nastavljaju koristiti oslobođenje prema odredbama toga Zakona. Na snazi i dalje ostaju sljedeće mjere za poticanje zapošljavanja mladih osoba: pravo na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu

za osobu koja se prvi puta zapošljava (osoba bez radnog staža) do jedne godine te pravo na umanjene godišnjeg poreza na dohodak fizičkim osobama do 25 godina života za dohodak od nesamostalnog rada (plaću) - godišnji porez na dohodak umanjuje se za 100% razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio godišnje porezne osnovice na koju se plaća godišnji porez po nižoj stopi, odnosno fizičkim osobama od 26 do 30 godina života za dohodak od nesamostalnog rada (plaću) - godišnji porez na dohodak umanjuje se za 50% razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio godišnje porezne osnovice na koju se plaća godišnji porez po nižoj stopi. Ukidanje oslobođenja od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu dovest će do povećanja prihoda proračuna Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu 80 milijuna eura za 2025., 160 milijuna eura za 2026. i 240 milijuna eura za 2027. godinu.

U raspravi na Odboru pučka pravobraniteljica, uz dostavljene pisane, iznijela je određene primjedbe koje se odnose na Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima, P.Z. br. 78, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak; P.Z. br. 79 i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi, P.Z. br. 81. Vezano za Zakon o lokalnim porezima, iznesena je primjedba da je prije izmjena ovih zakona trebalo donijeti strateški dokument koji se odnosi se na područje stanovanja, budući da je ovakvim redoslijedom izmjena teško sagledati cijelu sliku i procijeniti ukupne učinke izmjena. Konkretno primjedbe iznesene su na iznimke od plaćanja poreza na nekretnine, pri čemu pučka pravobraniteljica smatra da ih treba precizirati (posebice dokaze o stalnom stanovanju, kao i podnose li se oni alternativno ili kumulativno). Predloženo je da se jasnije odredi i pitanje niza životnih situacija kad se ne ostvaruje prihod, ne postoji ugovor, a nekretnina je u funkciji stanovanja (nećakinja, prijatelj). Daljnja primjedba iznesena je na izuzeće Republike Hrvatske od plaćanja poreza na nekretnine. Sukladno Ustavu Republike Hrvatske, vlasništvo obvezuje, što znači da obvezuje sve. Nastavno na to, iznesen je i prijedlog da se izuzeće od plaćanja poreza za Republiku Hrvatsku propiše za nekretnine koje se koriste u određene svrhe, uz navođenje o kojim je svrhama riječ. Također, iznesena je i primjedba na iznose novčanih kazni za prekršaje koje su izjednačene za sve te ih je potrebno dodatno urediti. U odnosu na Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, primjedbe su se odnosile na dokazivanje stalnog stanovanja, budući da Prijedlog zakona određuje da se ono ne dokazuje prijavom prebivališta, ali ne propisuje kako se dokazuje, te je iznesen stav da bi samu odredbu trebalo doraditi. Govoreći o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi, pučka pravobraniteljica smatra spornim prijedlog odredbe prema kojoj upiti i zahtjevi građana moraju sadržavati OIB podnositelja. Sukladno čl. 46. Ustava Republike Hrvatske, svatko ima pravo slati predstavke i pritužbe, davati prijedloge državnim i drugim javnim tijelima i dobiti na njih odgovor, dakle, tijelo ima obvezu odgovoriti. Pučka pravobraniteljica ukazuje i na činjenicu da u nekim slučajevima podatak o OIB-u nije nužan za davanje odgovora na konkretan upit ili zahtjev.

Članovi Odbora posebno su se osvrnuli na reguliranje određenih životnih situacija (kad nećakinja ili prijatelj živi u nečijem stanu, kao i kad roditelji kupe stan u gradu u kojem dijete studira, a dijete zbog drugih prava u tom mjestu nema prijavljeno prebivalište, a nitko od navedenih osoba nema ugovor o najmu) te je zatraženo pojašnjenje reguliranja navedenoga. U odnosu na plaćanje poreza na nekretnine, naveden je primjer Francuske Republike, koja ima porez i na javne nekretnine, kako bi se potaknulo korištenje nekretnina uopće. Također, vezano za dokazivanje određenih činjenica, iznesen je prijedlog da se u zakonu, uz traženje potrebnih dokaza, navede i pozivanje na zakon u skladu s kojim se taj dokaz traži/propisuje, radi boljeg razumijevanja. Ujedno je postavljeno pitanje o dokazivanju neadekvatnosti nekretnine za stanovanje, kome se dokazuje i kojim dokazima, primjerice, je li dostatna fotografija iste ili to mora utvrđivati npr. građevinski inženjer. Vezano za Zakon o doprinosima, iznesena je informacija da određeni poslodavci najavljuju smanjenje plaća, što

se, s obzirom na najavljene izmjene, ne bi smjelo dogoditi. S tim u vezi postavljeno je pitanje tko to može i kako kontrolirati, kako bi se zaštitili mladi ljudi.

Odgovarajući na pitanja i komentare, predstavnici predlagatelja pojasnili su da se ovim izmjenama želi rasteretiti rad i prebaciti težište na imovinu. Vezano za nedonošenje strateškog dokumenta o stanovanju prije ovih predloženih izmjena, uvođenje poreza na nekretnine nije dio stambene strategije, nego se prije svega odnosi na promjenu iz poreza na kuće za odmor u porez na nekretnine, što bi se dogodilo bez obzira na navedenu strategiju. U odnosu na dokazivanje određenih činjenica, porezni sustav temelji se na načelu jedinstvenosti pa nije potrebno u svakom pojedinom propisu navoditi sredstva dokazivanja. Dokazivanje neadekvatnosti nekretnine moguće je fotografijom objekta ili dokazom da objekt nema priključke ili određene potrebne uređaje, s tim da inspektori izlaskom na teren imaju mogućnost provjeriti stanje. Pitanje, primjerice, nećakinje ili prijatelja u tuđem stanu riješeno je definicijom „povezanih osoba“. Povezane osobe su oslobođene od plaćanja poreza i u takvim slučajevima nije potreban ugovor o najmu, uz dokaz o stanovanju (režije, zaposlenje). Kako nećakinja nije u krugu povezanih osoba, bit će potreban ugovor o najmu. U odnosu na plaćanje poreza na nekretnine od strane Republike Hrvatske, istaknuto je da država mora imati nekretnine za određene svrhe (migracije, socijalna politika, i sl.). Također, navođenje OIB-a u zahtjevima/upitima predloženo je radi identifikacije podnositelja, odnosno radi brzine kojom je moguće dobiti na odgovor na zahtjev/upit, što je jedan od glavnih prigovora građana Poreznoj upravi (vrijeme potrebno za odgovor). Zaključno, istaknuto je da zbog izmjena Zakona o doprinosima ne bi smjelo doći do smanjenja plaća, te bi se u tim slučajevima trebao uključiti Državni inspektorat, odnosno inspektori rada, jer Porezna uprava, osim javnog apela, nema mehanizme za to.

Nakon rasprave, Odbor za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora odlučio je većinom glasova (7 glasova „ZA“, 4 „PROTIV“) predložiti Hrvatskome saboru sljedeće **zaključke:**

- 1. Prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima.**
- 2. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja dostavit će se predlagatelju da ih razmotri prilikom utvrđivanja teksta Konačnog prijedloga zakona.**

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora određen je zastupnik mr. sc. Boris Lalovac, predsjednik Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr. sc. Boris Lalovac

